

Imponerad av sin far predikanten

Ändå delar författaren Roy Michelson inte faderns religiösa övertygelse.

Nej, säger författaren Roy Michelson, det är inte i första hand en försöningsakt när jag skriver om min far. Jag är bara så imponerad av hans verksamhet och författars insatser.

BOKMÄSSAN I HELSINGFORS
23 - 26 oktober

"Resepredikanten" är Roy Michelsons nionde bok. I motsats till de övriga är den inte fiktional utan rena fakta. Varje ord är sant, säger författaren.

Jag har grunnat på detta i flera år. Sen hittade jag pappas dagböcker på vinden i mitt barnoms hem i Töjby. Jag visste inte att dagböckerna fanns. Jag började läsa dem och insåg att detta behövde dokumenteras.

–Det var så imponerande det han gjorde. Att han kunde genomföra alla dessa halvårs-långa resor och själv sköta all framförhållning! Resepredikantens verksamhet gav ingen pekuniär behållning. Möjlingen lyckades han ordna respengar till nästa år.

Förutom att Roy Michelson alltid visa hur han imponerats av sin far har han också försökt skapa en bild av frikyrkan på 30-, 40- och 50-talen. Vad gäller hans far var det frikyrkliga tilläggen ekonomiskt. Han var pingstvän men predikade gärna i baptist-församlingar.

–Dem han inte kunde med var kyrkans män. Mest på grund av barn dopet och det faktum att vem som helst fick vara med. Kyrkan krävde ingen personlig omvändelse, och det tyckte han illa om.

Michelsons läsare kan få intrycket att det som förlöses i boken är något författaren grubblat mycket på. Men Roy Michelson håller inte med om det: Han håller distans, som i sina romaner och i sitt litterära språk. Men han merar att tonen var svår.

–Att inte leva ett liv som fräist var svårt när jag visste hur gärna pappa hade velat det.

Jag levde länge ett dubbelt liv. Jag låg hemligt tro att mitt liv var bättre än det var. Jag fanns ju på visst avstånd, gick i samskolan i Malax och för senare till sjöss. Vi träffades inte så ofta.

Roy Michelson vill inte säga

att det har varit svårt att skriva om fadern och familjen. Han väljer formuleringen "inte riktigt lätt". Att det blev dokumentärt i stället för fiktivt skyller han på sin lättja.

–Att skriva en roman om detta hade varit för svårt. Jag tänkte nog på den möjligheten. Boken börjar ganska likt en roman, men sen blev jag för bekväm.

–Jag misstänker att berättelsen skulle ha blivit mindre intressant som roman. Många har sagt att de sätter mer värde på boken när de vet att det som sägs är sant.

Det finns kanhända ett stänk av det Hemingwayska i "Resepredikanten", liksom i Roy Michelsons romaner, i den meningen att mycket sägs mellan raderna.

–Tackar, tackar, säger Michelson som ju är känd som Hemingwayburendare.

Det man som läsare börjar fundera över är vad som skiljer vår lokala trots allt sansad och förnuftsbaseerade frikyrkerlighet från den brutala glamoursektism som finns ute i stora världen. Roy Michelson säger att det i dag ofta handlar om pengar.

–För i världen var det fattig-folk som blev frälsta. Det var på sätt och vis en form av arbetar-rörelse. Det ligger något i att Jesus var den förste kommunisten.

Michelson ser på frikyrkogagitationen som en folk-rörelse bland andra. Och folk-rörelserna har betydelse mycket för demokratis framväxt.

Man kan undra vad resepredikantens son i dag har för förhållande till religion och kristenhet.

–Jag har personligen väldigt svårt att tro på någon gud. Å andra sidan frågar jag mig hur allt har blivit till.

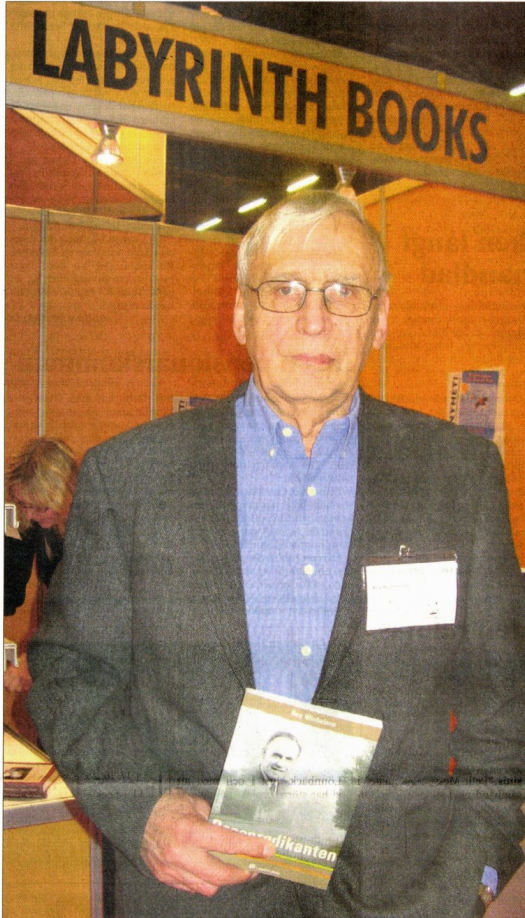
–Jag tror inte att min far någonsin tvivlade.

Frälsningen kan ha sina goda sidor. Vi talar om gravt alkoholiserade människor som räddats genom att de kommit till tro, och Michelson säger att det ibland säkert är enda sättet.

Han tror inte att hans far, Ragnar Michelson, skulle ha varit ens i närheten av att bli extrem sektledare.

–Han var den ärligaste person jag någonsin träffat. Det var inget hypokritiskt med hans religion. Han levde som han lärde.

BERTEL NYGÅRD
bertel.nygard@vasabladet.fi
tel 3260237

Förutom att "Resepredikanten" handlar om faderns resor ger den även en bild av frikyrkan på 1930-, 40- och 50-talen. Det här är Roy Michelsons nionde bok. Foto: Bertel Nygård

SAGT PÅ MÄSSAN

"Dialogen mellan olika länders historiker borde vara intressantare. Det kan lösa upp knutar mitt lika bra som att öpnna olika arkiv." Enki Tuomoja, socialdemokratisk politiker

"Den finlandssvenska avdelningen på bokmässan är den bästa. Finskspråkiga kommer fram och säger att det här är den bästa helheten och lättast att förstå sig på."

Allan Blom, Labyrinth Books

"Ju äldre man blir desto längre bakåt minns man. Men att komma ihåg vad jag gjorde för en vecka sedan, eller i går – inte en chans! Det är högst egendomligt."

Bo Carpelan berättar om sin nya roman "Barndom"

"När Armi Kuusela utsetts till Miss Universum fanns det bara en man som kunde bli hennes partner på film, Tauno Palo."

Launi Meri, som skrivit en bok om Tauno Palo

"Det har gått trettio år sen min senaste bok. Jag har funderat på vad jag ska skriva. Det finns för många ord i vårt samhälle, för mycket strunt som inte står för någonting. Jag stöder bland orden."

Monika Mattsson, som skrivit en filosofisk debattbok "Rätt och orätt"

En sons försönning och kärleksförklaring

RECENSION • BOK

Resepredikanten

Roy Michelson

Labyrinth Books

▼"Ett kringflackande liv" är en klyscha, men släta uttryck kan ibland vara allt annat än intressanta. När romanförfattaren Roy Michelson nu berättar dokumentärt om sin far resepredikanten är det dennes och familjens kringflackande liv läsaren blir sittande stum inför. Hur var det möjligt att leva så?

Svaret är att livet var underordnat kallelsen. Att sprida ordet och frälsa människor var det som skulle styras livet, och det var inte

förhåndsiblat. Resepredikantens tidtabeller var överordnade årskylen hemma på jordbruket i Österbotten.

Om detta berättar Roy Michelson lika strängt ekonomiserande som i sina romaner. Det är inga extra utvecklingar och onödiga krusidular uti rakt av och komprimerat. Ett ytterst hänsynsfullt och sammanfattat på ett par hundra sidor.

På flera ställen är berättelsen om predikantens resor så ekonomiserat att det kan se ut så här: "Nu har Gud gjort honom frisk och han fortsätter i samma takt som tidigare. Här en uppräknin av de orter han besöker från 11 januari tills Elma kommer.

Bråtan, Hagaborg, Björkblåtan, Stålböga, Julita, Mörby, Kungörs, Katrineholm, Gilberg, Torshälla, Västermo, Rekarne, Nishulla, Jäderön, Nykvarn, Malmköping, Skogstorp, Kjula, Bjömlunda, Gnesta, Flen, Ånga, Vingåker, Runtuna, Nyköping, Ålberg, Jonstorp, Valdemarsvik, Söderköping, Ringum, Skiblacka, Norrköping, Loddby, Årila, Eskilstuna, Hällberg, Strängnäs och Fogdö."

Fru Elma kommer i februari, och han möter henne vid Skeppsbörs i Stockholm. Redan nästa dag inleder de tillsammans nästa predikoturné.

Rekarne och Närhulta, mellan Ringum och Skiblacka, mellan Gnesta och Flen. Hur orkade han? Hur orkade du och du?"

Ragnar Michelson är ingen extremist eller fundamentalist i vår tids mening. Han är på sitt sätt bokstavstroget, men han har ett stort resonabelt man. När far och son diskuterar internationell politik och visar sig ha helt olika syn på Israel/Palestina färd fadern på och medger sedan att sonen hade rätt på vissa punkter.

Sjåvt betraktade sig resepredikanten som politiskt ointresserad och citerade Lewi Pethrus: "Vi skola ej som predikant blanda oss i politiken. Vi

skola likt Wesley angräpa samhällens synder från väckelsemötenas fundament."

Men under sin tid i Sverige var han medlem i socialdemokratiska Kristina broderskapsresor, vilket glädde sonen.

Fast på femtiotalet hade han varit strejktvarett på Vaslost, vilket inte glädde sonen.

Roy Michelsons bok är en kärleksförklaring till en far som han inte fullt ut kunde dela värderingar med. Faderns hetaste önskan var att sonen skulle ta emot frälsningen, men så blev det aldrig. I bokens andra och kortare del, som är skriven i du-form och kan uppfattas som en samling brev från son till far, kommer

det fram att sonen anklagats för att föra "ett slarvigt liv".

Mor Elma i ett brev: "Roy, inte skall du tro att vi får någon lång livstid då du gör så här."

Resepredikanten Michelson var en hårt arbetande människa, som gudstjänare, som jordbrukare, som garvare, som fabriksarbetare runt om i Norden. Hans andliga betydelse framgår exempelvis av att han hemma på gården blev sörts biktare för korrespondens för gamla vänner i Norge.

Om Roy Michelsons välskrivna bok kan sammanfattas i ett enda ord så måste det bli ett slikt sådant: Försönning.

BERTEL NYGÅRD